

FERHAT TEPE DAVASI ve ERİŞİM ENGELLERİ

KİŞİLER:

Ferhat Tepe, Gündem gazetesi Bitlis muhabiri

Korkmaz Tağma, Tuğgeneral, dönemin Tatvan'daki tugay komutanı

İshak Tepe, Ferhat Tepe'nin babası, dönemin DEP Bitlis İl Başkanı

ARKA PLAN*:

Ferhat Tepe, 28 Temmuz 1993 sabahı evinden çıkarken sivil giyimli, ellerinde telsiz bulunan kişilerce kaçırıldı.

Kaçırılmasının ardından babası **İshak Tepe** telefonla arandı ve arayanlar Ferhat Tepe'yi Türk İntikam Tugayı (TİT) adına kaçırdıklarını ve Tepe'nin bırakılması için, İshak Tepe'nin partisinden istifa etmesini, 1 milyar lira para getirmesini ve PKK'nin kaçırdığı dört Fransız turistin serbest bırakılması gerektiğini söylediler.

İshak Tepe, kendisine telefon eden kişiye ait sesin, daha önce bir toplantıda tartıştığı ve kendisini tehdit eden dönemin Tatvan Tugay Komutanı **Korkmaz Tağma**'nın sesine benzediğini belirtti. Bu ve benzer ipuçlarını Özgür Gündem Gazetesi avukatlarıyla birlikte, devletin ilgili birimlerine sunan İshak Tepe, tüm çabalarına rağmen bir sonuç alamadı.

Ferhat Tepe'nin cesedi 8 Ağustos 1993'te Elazığ'da, Hazar gölü kıyısında bulundu. Otopside, yoğun işkenceye maruz kaldığı, vücudunda sigara söndürüldüğü ve boğazı telle sıkılarak boğulduğu anlaşıldı.

Daha sonra, HEP Bismil İlçe Başkanı Mümtaz Çerçel dahil 14 tanık, Ferhat'ı Diyarbakır Jandarma Komutanlığında gördüklerini söylediler. Çerçel bu açıklamaları sebebiyle cezaevinde şiddete ve tehditlere maruz kaldı.

Davanın takipçisi avukat Şevket Epözdemir ise Ferhat Tepe'nin kaçırılmasından üç ay sonra ölü bulundu.

Ferhat Tepe'nin öldürülme şekli, aynı yıllarda gerçekleşen bazı diğer zorla kaybetmeler ve faili meçhullerle pek çok açıdan benzerlik gösteriyor, sorumlu olarak ise hep Korkmaz Tağma işaret ediliyordu.

Olayla ilgili hukuki süreç çok uzun yıllar herhangi bir sonuç alınmadan devam etti. Dava AİHM'e de taşındı ve Türkiye yaşam hakkı ve etkili başvuru hakkının ihlali bakımından tazminata mahkum edildi. Ancak sorumlular bugüne değin yargı önüne çıkarılmadı.

*Faruk Arhan'ın Bianet'te yayınlanan 28 Temmuz 2010 tarihli yazısından.

OLAY*:

2018 yılına gelindiğinde Korkmaz Tağma, bu olayla ilgili süreci tartışan, araştıran, verileri derleyen içeriklere yönelik 55 farklı URL adresine erişim engeli getirilmesi için 17 Aralık 2018'de sulh ceza hakimliğine başvurdu.

Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliği de 18 Aralık 2018 tarihinde 2018/101 D.İş. sayısıyla verdiği kararla erişim engeli talep edilen 55 adresin her birine erişim yasağı getirdi. Hakimlik bununla da yetinmeyerek talep edilmediği halde konuyla ilgili görüşmelerin yer aldığı bir TBMM tutanağının yer aldığı URL adresine de erişim engeli getirdi.

Daha sonra erişim engellerinin kaldırılmasına yönelik olarak Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği'ne yapılan itirazlar da reddedildi.

İtirazların reddi aşamasının ardından süreç Anayasa Mahkemesi nezdinde bireysel başvuruyla devam edecek.

Erişim engeli getirilen adreslerin tamamı şu şekilde:

- 1- <https://m.bianet.org/bianet/insan-haklari/123758-bir-contrgerilla-cinayeti-ferhat-tepe>
- 2- <https://m.bianet.org/bianet/insan-haklari/199380-ferhat-tepe-dosyasinda-zamanasimini-kabul-etmiyoruz>
- 3- <https://www.birgun.net/haber-detay/oglu-oldurulen-ishak-tepe-korkmaz-tagma-dan-davaciyim-57167.html>
- 4- http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/568214/Ferhat_Tepe_dosyasi_neden_kapandi_.html
- 5- <http://haber.sol.org.tr/devlet-ve-siyaset/cemaatin-generaline-dokunulmuyor-haberi-39065>
- 6- <http://www.yakayder.com/tr/sayfa/bizden-koparilanlar/ferhat-tepe/265>
- 7- <https://www.nerinaazad.org/tr/news/life/people/ferhat-tepe-ahmet-gelen>
- 8- <http://www.milliyet.com.tr/yazarlar/mehves-evin/ferhat-1745303/>
- 9- <https://www.evrensel.net/haber/10831/cumartesi-anneleri-ferhat-tepenin-faillerini-sordu>
- 10- <http://sendika63.org/2017/08/cumartesi-anneleri-gozaltinda-katledilen-gazeteci-ferhat-tepe-icin-adalet-442050/>
- 11- <http://www.bizhaberiz.net/index.php?Did=5999>
- 12- <https://www.demokratherber.org/etkinlik/cumartesi-anneleri-gazeteci-ferhat-tepe-nin-akibetini-sordu- h53073.html>
- 13- <https://www.facebook.com/ihtdizmir/photos/d41d8cd9/894110917360346/>
- 14- <http://www.toplumsal.org/cumartesi-anneleri-gazeteci-ferhat-tepe-icin-bulustu/>
- 15- <http://www.inhak.adalet.gov.tr/ara/karar/tepe.pdf?????>
- 16- <https://www.otekileringundemi.com/?p=18299>
- 17- <https://emek.org.tr/cumartesi-anneleri-gazeteci-ferhat-tepe-icin-bulustu.html>
- 18- <https://twitter.com/lemanyurtsever/status/705885525027262465>
- 19- <http://umutgazetesi12.org/cumartesi-anneleri-gazeteci-ferhat-tepenin-akibetini-sordu/>
- 20- <https://karakok.wordpress.com/2011/12/15/mutki-kazilarinda-cemaat-general/>
- 21- <http://www.yenidemokrasi2.net/cumartesi-anneleri-695inci-haftada-ferhat-tepe-icin-adalet-istedi.html>
- 22- <http://www.nethaberajansi.com/mobil/haber/gozaltinda-kaybediisinin-25-yilinda-ferhat-tepe-icin-adalet-istiyoruz-h5603.html>
- 23- <https://www.gazetepatika8.com/cumartesi-anneleri-devletten-para-pul-istemiyorum-kemik-istiyoruz-kemik-26254.html>
- 24- <https://www.gazetefersude.com/cumartesi-anneleri-714-haftasinda-adalet-talebini-yineledi-32909.html>
- 25- <https://www.haberhurriyeti.com/18-yasinda-olumun-bedeli-25-bin-lira/>
- 26- <http://kurdistanname.blogspot.com/2010/06/bitlis-katliami-ve-bir-demokrat-general.html>
- 27- <http://www.baskahaber.org/2013/08/cumartesi-annelerinin-436-bulusmas.html>
- 28- <https://gazeteyolculuk.net/cumartesi-anneleri-eylemi-712nci-haftasinda-para-pul-degil-kemiklerimizi-istiyoruz>
- 29- <https://gazeteyolculuk.net/cumartesi-anneleri-eylemi-712nci-haftasinda-para-pul-degil-kemiklerimizi-istiyoruz>
- 30- <https://www.semduhhaber.gen.tr/m/?id=11030>
- 31- <http://www.gazetetamam.com/cumartesi-anneleri-712-hafta-devletten-para-pul-degil-kemik-istiyoruz/>
- 32- <http://devrimci proletarya.net/cumartesi-anneleri-712-haftada/>
- 33- <https://www.yuksekovahaber.com.tr/haber/anneler-tepeyi-sordu-56117.htm>
- 34- <http://ipahaber.com/2018/11/17/cumartesi-anneleri-712-hafta/>
- 35- <http://www.gazetevan.com/cumartesi-anneleri-hursit-kulter-ve-ferhat-tepe-icin-bulustu-102139.html>
- 36- <https://www.ibtimes.co.uk/saturday-mothers-turkey-ferhat-tepe-murdered-journalist-498473>
- 37- <http://www.jinpanel.com/GUNCCEL/content/view/95706>
- 38- <http://www.sanalbasin.com/cumartesi-anneleri-para-pul-degil-kemiklerimizi-istiyoruz-27900949/>
- 39- <https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d19/c039/b001/tbmm190390010047.pdf>
- 40- <http://www.cezasizlik.com/en/node/65?page=56>
- 41- <http://www.bolgededegisim.com/yazar/bitmeyen-aci-dinmeyen-feryat/>
- 42- <http://fasizmekarsibirlesikcephe.blogspot.com/2011/12/birgun-muhabirine-demecten-hapis-cezas.html>
- 43- <https://www.ozgurbingol.com/haber-7660-bu-ulkede-katiller-degil-sucuzlar-yargilanir.html>
- 44- <http://guncelyorum-canadil.blogspot.com/2010/09/onlariin-sayesinde-2.html>
- 45- <https://www.durushaber.com.tr/gundem/cumartesi-anneleri-epozdemir-ve-elci-icin-adalet-istedi- h26176.html>
- 46- <https://peyik.com/2017/08/26/648-hafta-kacirilip-oldurulen-ozgur-gundem-muhabiri-ferhat-tepe-icin-adalet-isteditiler/>
- 47- <https://magduriyetler2.blogspot.com/2018/11/712-haftada-cumartesi-anneleri.html>
- 48- http://www.edebiyatevi.com/yazi/84461_kayip-araniyor-cumartesi-anneleri.html
- 49- <https://alevihaber.ch/cumartesi-anneleri-katledilen-avukatları-icin-adalet-istedi/>
- 50- <http://www.ufkumuzhaber.com/faili-mechuller-7889h.htm>
- 51- http://www.gorelesol.com/haber/haber_detay.asp?haberID=1621
- 52- https://issuu.com/gurkansose/docs/ihtd_rapor__1_
- 53- <http://mehvesevin.tumblr.com/page/63>
- 54- <https://www.e-merhaba.com/wp-content/uploads/2014/11/Hallo-Schweiz-Merhaba-Kasim-2014.pdf>
- 55- <http://doczz.biz.tr/doc/153855/i%CC%87nsan-haklar%C4%B1-%C3%B6rg%C3%BCtlerininbas%C4%B1na%C3%A7%C4%B1klamalar%C4%B1-ve-veya-ra...>
- 56- http://sansursuzhaber.blogspot.com/2011_02_20_archive.html?view=classic

*Prof. Dr. Yaman Akdeniz'in Diken'de yayınlanan 28 Ocak 2019 ve 7 Şubat 2019 tarihli yazılarından.

YARGIYI YARGILAMA

KARARIN ÖZETİ

25 Şubat 2019

Gereği düşünöldü.

1. Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliği 17 Aralık 2018 tarihinde 2018/101 D.İş sayısıyla verdiği bu kararıyla Türkiye'nin cezasızlık politikasının bu kez bir erişim engeli kararıyla desteklenmesini örneklemiş oldu.
2. Kararla birlikte AİHM'in Tepe v. Türkiye kararının Adalet Bakanlığı sayfalarında yer alan Türkçe tercümesinin de erişime engellenmesine karar verilmesiyle *-her ne kadar bu talep uygulanmamışsa da-*, seneler süren Ferhat Tepe davasında gelinen noktaya ilişkin önemli bir bilgi edinme aracının önüne geçilmek istendiği ortada.
3. Hakimlik bu kararıyla aynı zamanda *talep edilmediği halde* TBMM'nin 1 Eylül 1993 tarihli ve 47 sayfa numaralı tutanağına da erişimi engelleyerek, hem erişim engeliyle ilgili kanunda kendisine verilen yetkiyi aşmış oldu hem de *Anayasa'nın 97. maddesini* ihlal etti.
4. Talep eden Korkmaz Tağma'nın ihlal edildiğini iddia ettiği kişilik hakları ile erişim engeli getirilen siteler dolayısıyla ifade ve basın özgürlükleri arasında adil bir denge kurulmaya çalışılmadığı hatta kararın son derece otomatik bir şekilde verildiği oldukça açık.

*****

GEREKÇELİ KARAR

Gazeteci Ferhat Tepe'nin öldürölmesi diğer cezasızlık örneklerinde olduğu gibi olayın gerçekteştiği tarihten bugüne sorumluların yargı önüne çıkarılmasında gerekli adımların atılmasından bilinçli şekilde imtina edildiği bir dava oldu. Son olarak olayla ilgili internet kaynaklarına erişim ise Korkmaz Tağma'nın talebi üzerine herhangi bir somut gerekçeye dayandırılmadan engellendi. Dolayısıyla önümüzdeki dosyanın cezasızlık ve erişim engeli olmak üzere iki boyutu olduğunu söylemek mümkün. Erişim engelleri yoluyla, dava süresince uygulanan cezasızlık politikasının bir tamamlayıcısı olarak bu kez *"unutturma"* politikasının uygulanmaya çalışıldığını görüyoruz.

5651 Sayılı Kanun'un 9. maddesi kapsamında kişiler, kişilik haklarının ihlal edildiği gerekçesiyle Sulh Ceza Hakimliklerine başvurarak ilgili içeriklere yönelik erişim engeli talep edebiliyorlar. Talepler Sulh Ceza Hakimlikleri tarafından değerlendiriliyor ve 24 saat içerisinde -neredeyse otomatik denilebilecek bir biçimde- karara bağlanıyor. Bu hükme göre verilen neredeyse tüm erişim engelleme kararlarında olduğu gibi, Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliği'nin olayla ilgili verdiği kararında da söz konusu 56 URL adresine erişim engeli getirilmesinin gerekçesini bulmak mümkün değil. Kararda açıklama olarak yalnızca *"içeriklerde talep edenin adının kullanılarak kişilik haklarının ihlali sonucuna varılması"* gibi genel bir ifadeyle yetinilmiş. *Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 34. maddesine* göre ise kararların gerekçeli olarak kaleme alınması bir zorunluluk.

Verilen erişim engeli kararına itiraz ise ancak bir sonraki numaralı Sulh Ceza Hakimliğine yapılabiliyor. Ancak bu itirazlar da erişim engeli kararlarında olduğu gibi gerekçesiz bir şekilde kaleme alınıyor. İtiraz reddedildiğinde yapılabilecek tek şey ise Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuruda bulunmak. Bu durum ise sürecin yıllarca uzamasına ve tabii bu süre boyunca

içeriklere erişimin engelli kalmasına neden oluyor. Yeterli inceleme yapılmadan oldukça kısa süre içerisinde verilen bu gerekçesiz kararlar ifade özgürlüğü önünde büyük bir engel oluşturuyor. Kişilik haklarının ihlal edildiği iddiası karşısında herhangi bir denge gözetilmeyerek orantısız bir şekilde diğer bir temel hakka -ifade ve basın özgürlüğüne- müdahale edilmiş oluyor.

Somut olayda haber sitelerinin ve benzeri bilgi kaynaklarının erişime kapatılmasına ek olarak AIHM'in Ferhat Tepe davasıyla ilgili önemli bir kilometre taşı olan Tepe v. Türkiye kararının Adalet Bakanlığı sayfalarında yer alan Türkçe tercümesine de erişim engeli getirilmesine karar verilmesi durumun vehametini bir kez daha ortaya koyuyor. Her ne kadar bu erişim engeli bir şekilde uygulanamamış olsa da karardaki 56 adresin ayrı ayrı değerlendirilip değerlendirilmediği konusunda tereddüt yaratıyor.

Karardaki hukuksuzluklar bunlarla da kalmıyor. Prof. Dr. Yaman Akdeniz tarafından incelenen dava dosyasından anlaşıldığı üzere, erişim engeli getirilen 56 adresten bir tanesi aslında talep edilmediği halde erişime kapatılmış. Bu adres ise TBMM'nin 1 Eylül 1993 tarihli ve 47 sayfa numaralı tutanağına ait. Dolayısıyla kararı veren Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliği her nasılsa talep dahi edilmediği halde konunun gündeme getirildiği görüşmelerin tutanağının da erişime kapatılmasını uygun görmüş. Ancak Hakimlik'in böyle bir yetkisi bulunmamakta. Şöyle ki, [5651 Sayılı Kanun'un 9. maddesi](#) kapsamında verilecek erişim engelleri kararlarında maddenin [3. fıkrasında](#) belirtildiği üzere hakim ancak erişim engeli getirilmesi *talep edilen* adresler hakkında karar verebiliyor.

Reddedilen itirazların ardından Anayasa Mahkemesi'ne yapılacak bireysel başvurulardan olumlu bir sonuç alınsa dahi, bu süreç boyunca devam eden erişim yasaklarının özellikle cezasızlık gibi Türkiye'de yaygın pratiğe dönüşmüş bir alanda yarattığı mağduriyetin giderilmesi mümkün gözükmemekte...

*****

EKLER

(www.anayasa.gov.tr, www.mevzuat.gov.tr)

Anayasa

Görüşmelerin açıklığı ve yayımlanması

Madde 97-

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulundaki görüşmeler açıktır ve tutanak dergisinde tam olarak yayımlanır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzük hükümlerine göre kapalı oturumlar yapabilir, bu oturumlardaki görüşmelerin yayımı Türkiye Büyük Millet Meclisi kararına bağlıdır.

Meclisteki açık görüşmelerin, o oturumdaki Başkanlık Divanının teklifi üzerine Meclisçe başkaca bir karar alınmadıkça, her türlü vasıta ile yayımı serbesttir.

5651 Sayılı Kanun

İçeriğin yayından çıkarılması ve erişimin engellenmesi

Madde 9-

(1) İnternet ortamında yapılan yayın içeriği nedeniyle kişilik haklarının ihlal edildiğini iddia eden gerçek ve tüzel kişiler ile kurum ve kuruluşlar, içerik sağlayıcısına, buna ulaşamaması hâlinde yer sağlayıcısına başvurarak uyarı yöntemi ile içeriğin yayından çıkarılmasını isteyebileceği gibi doğrudan sulh ceza hâkimine başvurarak içeriğe erişimin engellenmesini de isteyebilir.

(3) İnternet ortamında yapılan yayın içeriği nedeniyle kişilik hakları ihlal edilenlerin talepleri doğrultusunda hâkim bu maddede belirtilen kapsamda erişimin engellenmesine karar verebilir.

Ceza Muhakemesi Kanunu

Kararların gerekçeli olması

Madde 34-

(1) Hâkim ve mahkemelerin her türlü kararı, karşı oy dahil, gerekçeli olarak yazılır. Gerekçenin yazımında 230. madde göz önünde bulundurulur. Kararların örneklerinde karşı oylar da gösterilir.

(2) Kararlarda, başvurulabilecek kanun yolu, süresi, mercii ve şekilleri belirtilir.